

Antopäivä: 17.6.2016	Voimaantulopäivä: 1.7.2016	Voimassa: toistaiseksi
Säädöspäätös: Ilmailulaki (864/2014) 71 §		
Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö: -		
Muutostiedot: Kumoaa ilmailumääräyksen TRG M1-1 moottorilento- ja helikopterikoulutus (11.12.1999)		

Lentokone- ja helikopterilentokoulutus

1	SOVELTAMISALA	2
2	YLEISTÄ	2
3	KOULUTUSORGANISAATIO	3
3.1	Yleistä	3
3.2	Koulutuspäällikkö	3
3.3	Päälennonopettaja	4
4	SISÄISTÄ VALVONTAA KOSKEVAT VAATIMUKSET	4
5	KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT TEORIAOPETUS- JA LENNONVALMISTELUTILAT JA LENTOPAIKKA	5
6	KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT ILMA-ALUKSET	5
7	KOULUTETTAVIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	5
8	OPETTAJIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	6
9	KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	6
9.1	Yleistä	6
9.2	Teoriakoulutus	6
9.3	Lisävaatimukset kun teoriakoulutus annetaan etäopetuksena	7
9.4	Lentokoulutus	7
9.5	Yksinlento	8
9.6	Koulutuksesta annettava todistus	8
9.7	Liikenteen turvallisuusviraston pitämä teoriakoe ja lentokoe	9
10	VAKUUTUKSET	9
11	ASIAKIRJOJEN SÄILYTYS	9
12	KOULUTUSLUVAN HALTIJAN TOIMINNAN PÄÄTTYMINEN	9
13	KOULUTUSLUVAN PERUUTTAMINEN, OIKEUKSIEN RAJOITTAMINEN JA RAUKEAMINEN	10
14	POIKKEUKSET	10
15	SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET	10

1 SOVELTAMISALA

- 1.1 Tätä ilmailumääräystä sovelletaan koulutusorganisaatioihin, jotka harjoittavat lupakirja- ja kelpuutuskoulutusta lentomiestöasetuksen (Komission asetus (EU) N:o 1178/2011) artikla 10a kohdan 3 ja TRG M1-1 ja JAR-FCL 1:n tai JAR-FCL 2:n perusteella myönnetyn koulutuslupan perusteella.
- 1.2 Tätä ilmailumääräystä on noudatettava annettaessa koulutusta suomalaisten kansallisten määräysten mukaan kansallista kelpuutusta tai oikeutta varten.
- 1.3 Tämä ilmailumääräys koskee yksimoottorisilla määntämöottorisilla lentokoneilla ja yksimoottorisilla, enintään nelipaikkaisilla helikoptereilla annettavaa koulutusta.

2 YLEISTÄ

- 2.1 Koulutuslupa oikeuttaa antamaan koulutusta osan FCL mukaista yksityislentäjän lupakirjaa (PPL) ja kevyiden ilma-alusten lupakirjaa (LAPL), sekä niihin liittyviä tai kansallisia oikeuksia ja kelpuutuksia varten siten kuin koulutuslupa on hyväksytty.
- 2.2 Koulutusohjelmien tulee täyttää lentomiestöasetuksen liite I (osa FCL) vaatimukset, ellei tässä määräyksessä toisin määrätä.
- 2.3 Koulutuslupa sellaisia yksittäisiä kansallisia luokka- tai tyyppikelpuutuksia varten, joilla voi lentää EASA -asetuksen (Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus (EY) N:o 216/2008) liitteessä II määritellyjä ilma-aluksia, myönnetään JAR-FCL -vaatimusten mukaisesti.
- 2.4 Uusia JAR-PPL -koulutuslupia ei myönnetä. Lentomiestöasetuksen artiklan 10a kohtaan 3 perustuvien koulutuslupien voimassaoloa voidaan jatkaa 8.4.2018 saakka.
- 2.5 Koulutuslupan voimassaolon jatkamista varten luvan haltijan on toimitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle vähintään 30 vuorokautta ennen luvan päättymistä ilmoitus koulutustoiminnan jatkamisesta. Ilmoituksen liitteenä on oltava nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama voimassa oleva luettelo lennonopettajista, teoriaopettajista, lentokoulutuskalustosta, synteettisistä koulutuslaitteista sekä lento- ja teoriakoulutuspaikoista. Koulutuslupan uusimista varten hakijan tulee edellä mainitun ilmoituksen lisäksi ilmoittaa mahdolliset muutokset aikaisempaan lupaan verrattuna.
- 2.6 Jos ne seikat, joiden perusteella koulutuslupa on myönnetty, muuttuvat luvan voimassaoloaikana, on muutoksille saatava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntä ennen toiminnan aloittamista muutetuilla järjestelyillä. Tämä ei koske kohdassa 3.2.3 tarkemmin määrittyjä muutoksia, jotka koulutuspäällikkö on oikeutettu tekemään.
- 2.7 Mikäli koulutuslupan haltija toimii yhteistyössä muiden koulutuslupan haltijoiden kanssa, on luvanhaltijoiden varmistettava että koulutettava on tietoinen mikä luvanhaltija vastaa mistäkin koulutuksen osasta.
- 2.8 Koulutuslentoja ei saa yhdistää muuhun lentotoimintaan.

3 KOULUTUSORGANISAATIO

3.1 Yleistä

- 3.1.1 Koulutusluvanhaltijalla on oltava taloudelliset edellytykset siihen, että toiminta voidaan rahoittaa ja toteuttaa sovellettavien vaatimusten mukaisesti.
- 3.1.2 Koulutusorganisaatioon on nimettävä vastuuhenkilöiksi koulutuspäällikkö sekä tässä määräyksessä määritellyllä tavalla päälennonopettaja/-opettajia.
- 3.1.3 Koulutusorganisaatioon vastuuhenkilöksi esitettävällä on oltava tehtäviin soveltuvat tiedot, tausta ja kokemus.
- 3.1.4 Koulutusorganisaatiossa on oltava koulutuspäällikön lisäksi kutakin koulutettavaa ilma-alusryhmää kohti päälennonopettaja sekä riittävä määrä teoria- ja lennonopettajia. Sama henkilö voidaan hyväksyä toimimaan useammassa kuin yhdessä vastuutehtävässä, jos koulutusorganisaatiossa on enintään 20 lennonopettajaa.
- 3.1.5 Koulutuspäällikkö ja päälennonopettajat voivat toimia ilman Liikenteen turvallisuusviraston erillistä hyväksyntää toistensa sijaisena enintään 3 kk, jos he täyttävät asianomaisen tehtävän pätevyysvaatimukset (kohdat 3.2.5 ja 3.3.2). Sijaisuusjärjestelyt on kirjattava koulutusluvan haltijan sisäisen valvonnan asiakirjoihin.
- 3.1.6 Vastuuhenkilön on täytettävä alla olevien kohtien kelpoisuusvaatimukset jonka lisäksi heille ei saa olla määrätty seuraamuksia, mukaan lukien lupakirjan, kelpuutuksen tai valtuutuksen rajoittaminen tai peruuttaminen määräajaksi tai pysyvästi, ilmailulain tai -määräysten noudattamatta jättämisen takia viimeksi kuluneiden kolmen viimeisen vuoden aikana. Liikenteen turvallisuusvirasto voi järjestää kokeen asianomaisen riittävän tiedollisen ja taidollisen tason varmistamiseksi ennen tämän ensimmäistä hyväksymistä esitettyyn tehtävään.

3.2 Koulutuspäällikkö

- 3.2.1 Koulutuspäälliköllä on kokonaisvastuu lentokoulutuksesta, mukaan lukien lentokoulutuksen, synteettisen lentokoulutuksen ja teoriakoulutuksen riittävä yhteensovittaminen sekä yksittäisten oppilaiden edistymisen valvonta.

Koulutuspäällikkö vastaa siitä, että lupaehtoja ja voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä sekä Liikenteen turvallisuusviraston ja koulutusluvan haltijan antamia ohjeita noudatetaan koulutustoiminnassa ja että koulutus järjestetään hyväksytyn koulutusohjelman mukaisesti.
- 3.2.2 Koulutuspäällikön on valvottava koulutuksen edistymistä ja koulutustoimintaa sekä välittömästi puututtava havaitsemiinsa epäkohtiin ja poikkeamiin määräyksistä, lupaehtoista ja/tai koulutusluvan haltijan omista ohjeista tai vaatimuksista ja ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin.
- 3.2.3 Koulutuspäälliköllä on oikeus päättää ilman Liikenteen turvallisuusvirastolta haettua erillistä hyväksyntää koulutusluvan myöntämisen jälkeen tapahtuvista seuraavista muutoksista:
 - a) lennonopettajien ja teoriaopettajien lisäykset ja poistot,

- b) valvovan lennonopettajan määrääminen rajoitetun lennonopettajan kelpuutuksen haltijalle,
- c) lentokoulutuksessa käytettävän Suomen tai muun EU-valtion ilma-alusrekisterissä olevan lentokoulutuskaluston lisäykset ja poistot,
- d) synteettisten lentokoulutuslaitteiden ja muiden koulutuslaitteiden käyttöön ottaminen ja poistaminen siitä erikseen annettujen määräysten mukaisesti,
- e) lentokoulutukseen käytettävien lentopaikkojen lisäykset ja poistot, ja
- f) teoriakoulutukseen käytettävien tilojen lisäykset ja poistot.

Koulutuspäällikkö on kuitenkin velvollinen tekemään Liikenteen turvallisuusvirastolle ilmoituksen hyväksymistään, edellä olevien kohtien a), c), d) ja e) muutoksista ennen toiminnan aloittamista muutetuilla järjestelyillä. Ilmoitukseen lentopaikan liisäämisestä on liitettävä lentopaikan pitäjän tai lentoaseman päällikön kirjallinen suostumus toiminnan harjoittamiseen, sekä selvitys miten koulutuspäällikkö ja päälennonopettaja valvovat toimintaa uudella lentopaikalla. Matkalennoilla satunnaisesti käytettäviä hyväksytyjä lentopaikkoja ei tarvitse merkitä luetteloon.

- 3.2.4 Koulutuspäällikön on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa teoria- ja lennonopettajista, valvovista lennonopettajista, lentokoulutuskalustosta, synteettisistä lentokoulutuslaitteista, lentopaikoista ja teoriakoulutustiloista. Luetteloon on merkittävä muutosten päivämäärät ja siihen on liitettävä:

- a) lennonopettajien ja teoriaopettajien suostumukset,
- b) lentokoulutuskaluston käyttösopimukset, ja
- c) synteettisten lentokoulutuslaitteiden hyväksymisasiakirjat ja käyttösopimukset.

Koulutuspäällikön on varmennettava luettelot ja niihin tehdyt merkinnät allekirjoituksellaan.

- 3.2.5 Koulutuspäälliköllä on oltava tai oltava ollut osan FCL -mukainen lennonopettajan kelpuutus voimassa viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana ennen hänen ensimmäistä hyväksymistään koulutuspäällikön tehtävään.

3.3 Päälennonopettaja

- 3.3.1 Päälennonopettaja vastaa ilma-alusryhmänsä lennonopettajien ja muiden lentokouluttajien (CRI, STI jne) valvonnasta sekä kaiken lentokoulutuksen ja synteettisen lentokoulutuksen yhdenmukaistamisesta.

- 3.3.2 Päälennonopettajalla on oltava lentokoulutusta annettaessa voimassa oleva lennonopettajan kelpuutus asianomaiselle ilma-alusryhmälle.

4 SISÄISTÄ VALVONTAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Koulutusluvan haltijaa koskevat sisäisen valvonnan vaatimukset määräytyvät koulutusorganisaatioon kuuluvien lennonopettajien lukumäärän mukaisesti.

- 4.1 Erittäin pieni koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on 5 tai vähemmän, edellytetään koulutusorganisaation tekemää, tarkastuslistalla tositettua sisäistä valvontaa vähintään kerran vuodessa.

- 4.2 Pieni koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on 6-20, edellytetään tarkastuslistoihin perustuvaa sisäisen valvonnan ohjelmaa, jonka avulla koulutusluvan haltija valvoo itse

toimintaansa, kirjaa sisäiset tarkastukset ja niissä tehdyt havainnot. Mikäli toiminnassa havaitaan poikkeamia, ne on käsiteltävä asianmukaisesti ja käsittelyvaiheet on taltioitava. Vähintään kerran vuodessa on asiantuntevan arvioijan tarkastettava sisäisen valvonnan toimintoja ja tuloksia. Tarkastuksen voi tehdä koulutusorganisaatio tai ulkopuolinen asiantuntija. Tarkastuksesta on annettava kirjallinen lausunto koulutusluvan haltijalle ja tiedoksi koulutuspäällikölle.

- 4.3 Koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on yli 20, edellytetään koulutusluvan haltijalta vaatimustenmukaisuus- ja turvallisuudenhallintajärjestelmää, joka vastaa organisaation kokoa sekä sen toiminnan luonnetta ja monipuolisuutta.

5 KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT TEORIAOPETUS- JA LENNONVALMISTELUTILAT JA LENTOPAIKKA

- 5.1 Teoriaopetusta varten on koulutusluvan haltijalla oltava käytettävissään riittävät ja tarkoituksenmukaiset huonetilat sekä opetus-, havainto- ja harjoitusvälineet.
- 5.2 Maalentokoulutuksen on tapahduttava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymältä lentopaikalta.
- 5.3 Koulutustoimintaan käytettävällä lentopaikalla on oltava käytettävissä lennonvalmistelutilat ja lennonvalmistelussa tarvittava varustus.
- 5.4 Maalentokoulutukseen käytettävällä lentopaikalla on oltava vähintään seuraava varustus:
- a) riittävät ensiapu- ja palonsammutusvälineet,
 - b) puhelin,
 - c) tuulen suunnan osoitin,
 - d) loukkaantuneen henkilön kuljetukseen sopiva kuljetusväline, mikäli sairaankuljetusajoneuvoa ei ole mahdollista saada nopeasti paikalle, ja
 - e) radiovarustus maan ja ilma-aluksen välisen radioyhteyden hoitamiseen

6 KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT ILMA-ALUKSET

- 6.1 Lupakirjaan johtavaa lentokoulutusta saa antaa vain maalaskutelineellä ja kaksoisohjaimilla varustetulla koulutustavoitteen mukaiseen ilma-alusryhmään kuuluvalla tyyppihyväksytyllä ilma-aluksella.
- 6.2 Koulutuspäällikkö vastaa siitä, että lentokoulutuksessa käytettävien ilma-alusten huoltotoiminta ja lentokelpoisuuden ylläpito hoidetaan huoltotoiminta-asetuksen (Komission asetus (EU) N:o 1321/2014) mukaisesti.

7 KOULUTETTAVIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Jos oppilaan lentokoulutus keskeytetään, tai hän keskeyttää sen itse, on koulutuspäällikön kirjattava asia koulun kirjanpitoon perusteluineen ja antaa oppilaalle todistus siihen mennessä hyväksytysti suoritetusta koulutuksesta. Mikäli keskeytys on tehty lentoturvallisuuteen liittyvistä syistä, on siitä tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Liikenteen turvallisuusvirastolle.

8 OPETTAJIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 8.1 Koulutusluvassa tarkoitettua koulutusta saa antaa vain koulutuspäällikön ao. tehtävään hyväksymä kouluttaja. Kouluttajan oikeudet määräytyvät osan FCL mukaisesti.
- 8.2 Koulutuspäällikkö voi hyväksyä teoriaopettajaksi henkilön, jonka lennonopettaja- tai muu kouluttajakelpuutus ei ole voimassa tai jonkun muun ilmailun erikoisalan asiantuntijan, jos tämä kokemuksensa, tietojensa ja taitojensa puolesta on kelpoinen toimimaan opettajana.
- 8.3 Lennonopettajan ja rajoitetun lennonopettajan kelpuutuksen haltijaa mahdollisesti koskevat lento- ja työaikarajoitukset on ilmoitettu ilmailumääräyksen OPS M3-2 kulloinkin voimassa olevaa muutoksessa.

9 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- 9.1 Yleistä
 - 9.1.1 Koulutus yksityislentäjän lupakirjaa [PPL(A)/(H)] tai kevyiden ilma-alusten lupakirjaa [LAPL(A/H)] varten on järjestettävä osan FCL ja sen AMC/GM materiaalin mukaisesti. Koulutus kansallisten ilmailumääräysten mukaista kelpuutusta tai oikeutta varten on järjestettävä Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän koulutusohjelman mukaisesti.
 - 9.1.2 Lentokoulutukseen liittyvä teoreettinen opetus tulisi antaa yhtenäisen kurssin muodossa ja sen tulisi tapahtua lentokoulutukseen yhdistettynä aina, kun se on mahdollista niin järjestää. Teoriaopetus, synteettinen lentokoulutus ja muilla koulutuslaitteilla annettava koulutus ja lentokoulutus olisi sovittava yhteen siten, että lentokoulutuksessa voidaan soveltaa teoriaopetuksessa sekä muilla koulutuslaitteilla annetussa opetuksessa saatuja tietoja ja taitoja.
 - 9.1.3 Koulutusluvan haltija voi järjestää koulutuksen myös siten, että toinen koulutusluvan haltija antaa teoriakoulutuksen sitä varten erikseen myönnetyn luvan mukaisesti, mikäli se koulutustavoitteen kannalta on tarkoituksenmukaista. Lentokoulutuksen antava koulutusluvan haltija vastaa kuitenkin siitä, että teoria- ja lentokoulutuksen yhteensovittaminen toteutuu ja että koulutustavoite kokonaisuudessaan tulee saavutetuksi.
 - 9.1.4 Koulutuksen alkaessa on kullekin oppilaalle annettava voimassaoleva ilmailulaki, koulutuksen tavoitteena olevaa lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta koskeva ilmailumääräys ja/tai ao. kohdat osa FCL vaatimuksista, lentosäännöt, koulutusohjelma ja tämä määräys. Edellä mainittujen materiaalien on oltava koulutustiloissa oppilaiden käytettävissä koko koulutusajan, samoin kuin Suomen Ilmailukäsikirjan (AIP) ja sen voimassaolevien muutosten ja lisäysten (AIC), osa FCL vaatimusten sekä ilmailumääräyskokoelman.
 - 9.1.5 Teoriaopetuksen lisäksi oppilaille on annettava tai osoitettava käyttöön riittävä määrä opetusaineistoa oppituntien kertaamiseksi sekä niiden lisäksi suoritettavaa itseopiskelua varten.
- 9.2 Teoriakoulutus

- 9.2.1 Oppilaan on osallistuttava koulutusohjelman mukaisille oppitunneille ja niiden yhteydessä koulutusluvan haltijan pitämiin kirjallisiin tasokokeisiin. Hyväksyttyyn koetukseen vaaditaan, että oppilas vastaa vähintään 75 prosenttiin kunkin oppiaineen koekysymyksistä oikein.
- 9.2.2 Mikäli oppilas pakottavista syistä joutuu olemaan poissa oppitunneilta, hänelle on erikseen annettava opetusta koulutustavoitteen saavuttamiseksi. Tarvittavasta opetuksesta ja sen määrästä on kyseisen aineen opettajan ja koulutuspäällikön päätettävä yhdessä. Lisäopetuksesta on pidettävä kohdan 9.2.4 mukaista päiväkirjaa.
- 9.2.3 Jos koulutus annetaan menetelmällä, jossa teoria- ja lentokoulutus muodostavat kiinteän integroidun kokonaisuuden ei oppitunneilta poissaoloa sallita, vaan oppitunnit on järjestettävä oppilaalle ennen kuin hän voi suorittaa ko. teoriakoulutusosioon liittyvän lentotehtävän.
- 9.2.4 Koulutusluvan haltijan on pidettävä päiväkirjaa teoreettisten oppiaineiden opetuksesta, harjoitustehtävistä ja koetilaisuuksista. Päiväkirjaan on kirjattava:
- a) oppituntien, harjoitusten ja tasokokeitten päivämäärät ja kellonajat,
 - b) yksityiskohtaiset, koulutusohjelman mukaisesti jaotellut oppiaiheet,
 - c) opetukseen, harjoitukseen tai tasokokeeseen osallistuneet oppilaat, ja
 - d) opetuksen, harjoituksen tai tasokokeen järjestänyt opettaja.
- 9.3 Lisävaatimukset kun teoriakoulutus annetaan etäopetuksena
- Mikäli lentokoulu järjestää teoriakoulutusta etäopetuksena, tulee järjestelyissä noudattaa lentomiestöasetuksen kohdan AMC1 ORA.ATO.300 etäopetusta koskevia vaatimuksia.
- 9.4 Lentokoulutus
- 9.4.1 Lentokoulutus on annettava ilma-aluksella, joka on merkitty luetteloon koulutuksessa käytettävistä ilma-aluksista. Oppilaan on istuttava ohjaajan paikalla.
- 9.4.2 Lupakirjaan johtavassa lentokoulutuksessa oppilaan koulutusaika saa olla kaksi tuntia ilma-aikaa yhden vuorokauden aikana. Mikäli koulutuspäällikön hyväksymistä syistä päivittäistä enimmäiskoulutusaikaa on tarpeen jatkaa, lennonopettajan on varmistettava että oppilaan vireystaso säilyy ja oppimistulos saavutetaan. Perusteet koulutusajan ylittämistä on merkittävä oppilaan koulutuskirjanpitoon.
- 9.4.3 Edellä olevat aikarajoitukset eivät koske koulutusohjelman mukaisia matkalentoja, välitarkastuslentoa, tarkastuslentoa tai lentokoetta.
- 9.4.4 Lentotehtävien välillä oppilaalla on oltava riittävän pituinen tauko. Tauon olisi suositeltavaa olla vähintään yhden tunnin pituinen.
- 9.4.5 Lupakirjaan johtavassa koulutuksessa kaikille koulutusohjelman mukaisille matkalennoille on laadittava lentosuunnitelma (FPL) sekä kirjallinen operatiivinen lentosuunnitelma (OFP) paino- ja polttoainelaskelmineen. Kopiot näistä on säilytettävä kohdan 11 vaatimusten mukaisesti.
- 9.4.6 Lupakirjaan johtavassa lentokoulutuksessa saman lennonopettajan on annettava oppilaalle lentokoulutus yksinlentovaiheeseen saakka, mutta perustelluista syistä

koulutuspäällikön suostumuksella lennonopettaja voidaan vaihtaa. Koulutuspäällikön on merkittävä suostumuksensa perusteluineen koulutuskirjanpitoon.

9.4.7 Oppilaan yksinlennon jälkeisillä koululennoilla, lennonopettajan toimiessa ilma-aluksen päällikkönä, saa ilma-alusta ohjaavan oppilaan lisäksi olla henkilöitä, joiden mukanaolo on koulutuksellisesti tarpeellista. Lentoaika lasketaan vain ohjaajana toimivan oppilaan hyväksi.

9.4.8 Koulutusluvan haltijan on pidettävä lentokoulutuksesta ja synteettisellä koulutuslaitteella annetusta koulutuksesta oppilaskohtaista koulutusohjelman mukaista koulutuskirjanpitoa, josta on käytävä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- a) oppilaan lennonopettaja,
- b) lentokoulutuksen päivämäärät ja kellonajat,
- c) lentokoulutuksen vaiheet käytettävän lentokoulutusohjelman mukaisesti jaoteltuna,
- d) tämän ilmailumääräyksen kohdissa 9.5.1 ja 9.5.2 mainitut, lupakirjaan johtavaa koulutusta koskevat kirjallisten tasokokeiden ja välitarkastuslentojen suoritukset.

9.5 Yksinlento

9.5.1 Ennen ensimmäistä yksinlentoa oppilaan on suoritettava hyväksytysti koulutusluvan haltijan pitämät lentokäsikirjaa, ilma-aluksen yleistuntemusta, lennonteoriaa ja ilmailun säädöksiä koskevat tasokokeet sekä osoitettava hallitsevansa lennonjohdon kanssa käytävän radiopuhelinliikenteen.

9.5.2 Lennonopettaja saa antaa oppilaalleen ensimmäisen yksinlento tehtävän vasta, kun toinen lennonopettaja on välitarkastuslennon perusteella oppilaan siihen hyväksynyt.

9.5.3 Oppilaan yksinlentojen aikana on hänen lennonopettajansa tai tämän sijaiseksi sovitun lennonopettajan oltava koulutuspaikalla lentoa valvomassa. Valvojana toimivalla lennonopettajalla saa olla enintään kolme oppilasta samanaikaisesti valvottavanaan. Valvovalla opettajalla on oltava tarvittaessa mahdollisuus kaksipuoliseen radioyhteyteen oppilaan kanssa (esimerkiksi kannettava radiopuhelin tai lennonjohdon kautta). Oppilaan ollessa koulutusohjelman mukaisella yksinmatkalennolla saa valvova lennonopettaja kouluttaa muita oppilaita edellyttäen, että häneen saadaan aina välittömästi yhteys ja että hän on määräkentällä oppilaan saapuessa matkalennolta.

9.5.4 Valvojan lennonopettajan on tarkastettava lentoa koskevat lentosuunnitelmat ja ilmoitukset. Lentosuunnitelmassa on ilmoitettava, että ilma-aluksen päällikkönä on lento-oppilas. Lisäksi valvojan lennonopettajan on merkittävä lentosuunnitelmaan sellaiset yhteystiedot, että häneen saadaan aina välittömästi yhteys.

9.6 Koulutuksesta annettava todistus

Koulutuksen päätyttyä koulutusluvan haltijan on annettava oppilaalle koulutuspäällikön allekirjoittama todistus, jossa koulutusluvan haltija vakuuttaa, että oppilas on saavuttanut lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta koskevat tiedot ja taidot. Lisäksi todistuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- a) kurssiaika (teoria- ja lentokoulutuksen alkamis- ja päättymispäivämäärät),

- b) koulutusohjelman mukainen opetuksen määrä eri oppiaineissa,
- c) oppilaan osallistuminen eri oppiaineiden opetukseen,
- d) kunkin oppiaineen kirjallisen loppukokeen päivämäärä,
- e) oppilaan kustakin loppukokeesta saama arvosana prosentteina, ja
- f) lentokoulutusta koskevat tiedot jaoteltuna koulutustavoitteena olevaa lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta koskevan vaatimuksen asianmukaisen kohdan mukaisesti.

9.7 Liikenteen turvallisuusviraston pitämä teoriakoe ja lentokoe

- 9.7.1 Koulutusluvan haltijan on ilmoitettava oppilas siitä erikseen annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti Liikenteen turvallisuusviraston pitämään teoriakokeeseen.
- 9.7.2 Oppilaan suoritettua hyväksytysti Liikenteen turvallisuusviraston järjestämän teoriakokeen ja lupakirjaan, kelpuutukseen tai oikeuteen tähtäävän lentokoulutuksen kokonaisuudessaan, koulutusluvan haltijan on järjestettävä oppilaalle siitä erikseen annettujen määräysten mukainen lentokoe lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden saamiseksi.

10 VAKUUTUKSET

- 10.1 Koulutukseen käytettävillä ilma-aluksilla on oltava vakuutukset sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.
- 10.2 Ennen lentokoulutuksen aloittamista koulutusluvan haltija on velvollinen antamaan kullekin oppilaalle kirjallisesti tiedot toimintaa koskevista koulutuksen aikana voimassa olevista vakuutuksista, niiden ehdoista ja korvaussummista.

11 ASIAKIRJOJEN SÄILYTYS

Koulutusluvan haltijan on säilytettävä kunkin oppilaan koulutusta koskeva koulutuskirjanpito vähintään kolmen vuoden ajan oppilaan koulutuksen päättymisestä lukien. Säilytettävään koulutuskirjanpitoon kuuluvat vähintään seuraavat asiakirjat:

- a) koulutusohjelmat,
- b) teoria- ja lentokoulutusta koskeva kirjanpito,
- c) kirjallisten tasokokeiden kysymykset ja oppilaan niihin antamat vastaukset,
- d) lentokoulun antamien koulutustodistusten jäljennökset,
- e) luettelot lennonopettajista ja teoriaopettajista, sekä
- f) luettelot lentokalustosta ja synteettisistä koulutuslaitteista.

Tämä aineisto on pyydettyäessä esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle sekä tarkastuslentäjälle.

12 KOULUTUSLUVAN HALTIJAN TOIMINNAN PÄÄTTYMINEN

Mikäli koulutusluvan haltija lopettaa toiminnan tai jättää uusimatta koulutusluvan, on luvan haltija velvollinen ilmoittamaan siitä Liikenteen turvallisuusvirastolle ja järjestämään koulutuskirjanpidon säilytyksen siten, että tämän määräyksen kohdassa 11 mainittu asiakirjojen säilytystä koskeva määräaika täyttyy.

13 KOULUTUSLUVAN PERUUTTAMINEN, OIKEUKSIEN RAJOITTAMINEN JA RAUKEAMINEN

Koulutusluvan peruuttamiseen, oikeuksien rajoittamiseen ja raukeamiseen sovelletaan, mitä ilmailulain 14 luvussa säädetään.

14 POIKKEUKSET

- 14.1 Liikenteen turvallisuusvirasto voi, mikäli ilmailulainsäädännöstä ei muuta johdu, erityisesti syistä myöntää kirjallisesta, perustellusta hakemuksesta poikkeuksia tästä ilmailumääräyksestä.
- 14.2 Poikkeushakemuksen käsiteltäväksi ottaminen edellyttää, että poikkeusta hakeva koulutusluvan haltija esittää hakemuksensa liitteenä tarkastelun, jolla hakija osoittaa poikkeusmenettelyllä saavutettavan vähintään saman turvallisuustason kuin tämän määräyksen mukaisella menettelyllä.

15 SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

- 15.1 Voimassa olevan koulutusluvan haltijan on tarkistettava sisäistä valvontaansa koskevien järjestelyiden vastaavuus tämän ilmailumääräyksen 4 kohdassa esitettyjen vaatimusten suhteen.
- 15.2 Mikäli koulutusluvan haltijan sisäisen valvonnan järjestelyt eivät vastaa kohdan 4 vaatimuksia, on koulutusluvan haltijan toimitettava vaatimukset täyttävä kuvaus sisäisen valvonnan järjestelyistä Liikenteen turvallisuusvirastolle 30 päivän kuluessa tämän määräyksen voimaantulosta.

Pekka Henttu
Ilmailujohtaja

Päivi Metsävainio
Lakimies